

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT)

VASUTI

SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ ifj. GÖRGEY LÁSZLÓ ZSIVKOVICS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre ... 8 korona
Fél évre ... 4 korona
Negyed évre ... 2 korona

Szerkesztőség:
Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre ... 14— kor.
Fél évre ... 7— kor.
Negyed évre ... 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a *Nemzeti balesetbiztosító részvénytársaság*-nál 3000 koronára halál esetére és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

Vasuti ministerium.

Miskolcz, jun. 8.

(mj.) Talán egy időben sem lépett még előtérbe oly határozott és komoly formában a régóta hangoztatott vasuti ministerium felállításának eszméje, mint most. Hirlapi és szakközleményeket olvastunk a kérdés mellett és ellene egyaránt, a melyek a tervbe vett új intézmény létesülésével járó társadalom-politikai, közgazdasági, sőt hadügyi-politikai változások s esélyek mélyébe

világítva, igyekeztek annak jó és rossz oldalait is kiszínezni.

Itt, e lapok hasábjain távol áll tőlünk minden politikai vagy személyi kérdés, a melynek szempontjából mérlegelni lehetne a most még jövő eszméjének tekintendő vasuti ministerium felállítását és most is csak a vasuti alkalmazottak közös érdekének szempontjából kívánánk néhány szót szólani az olyannyira aktuális kérdéshez.

Főlégslegesen egy szót is ejteni a fölött, hogy a vasuti ministerium felállítása ránk vasuti alkalmazottakra nézve nagyon is mélyre ható változások magvát rejtené magában, föltéve, hogy az oly módon valósíthatná meg, mint azt mi a magunk részéről kívánatosnak és helyesnek tartanók.

A mostani kereskedelmi ministeriumból a vasuti s esetleg a hajózási ügyeknek kiszakításával létesítendő új ministerium — mint kormányhatósági szerv — önként és természetesen maga után kellene, hogy vonja az összes vasuti hivataloknak állami hivatallá való nyilvánítását s ezzel kapcsolatban a vasuti közegnek a közhivatalnok sorába való beiktatását. Nagy előnyt jelentene ránk nézve ez a fontos lépés, a mely nemcsak a jelenlegi bizonytalanság folytonos tévelygésétől mentene meg mindnyájunkat, hanem az államtisztviselők jogaiban való részesülést is kiterjesztené a vasuti alkalmazottakra. A mostani helyzetünkkel és állásunkkal szemben fennálló nagymérvű jogbizonytalanság egyszersmindenkorra megszűnnék s az olyannyira terhes szolgálatot teljesítő vasuti alkalmazottak tekintélye úgy önmagunk, mint a nagyközönség szemében tetemesen emelkednék.

Egy másik fontos kérdés, mely szintén legbelső érdekeinkkel áll összefüggésben, — az, hogy vajjon a vasuti ministerium felállításával kapcsolatban ránk is kiterjesztendő közhivatalnoki jelleg birtokában az államhivatalnokok nyugdíj törvénye miképen volna összeegyeztethető az államvasuti alkalmazottak jóval előnyösebb nyugdíjfeltételeivel? Esetleges indítványok

vagy tervezetésekkel korántsem akarunk eléje vágni az illetékes szakkörök véleményének, vagy a talán már megfontolás alá is vett kombinációknak. De annak kijelentésétől nem tartózkodhatunk, hogy a vasuti ministeriumnak az általunk kifejtett módon leendő felállítására esetén a vasuti alkalmazottak nyugdíjügyének kérdése igen sok nehézséget fog okozni.

Abban semmi kétségünk sem lehet, hogy ez esetre nyugdíjügyünk külön törvény alakjában volna rendezhető, még pedig a jelenleg fennálló nyugdíjintézzettel szemben szerzett jogaink épségben tartása mellett, de nagy kérdés viszont, hogy mit eredményezne az ügynek ily módon való megoldása az államtisztviselők azon tekintélyes zömével szemben, mely méltán látna jogsérelmet abban, hogy a legfiatalabb közhivatalnoki kar nála előnyösebb feltételek mellett jut a nyugdíjához?

Oly kérdés ez, melyről úgy az egyik, mint a másik fél érdekében sokat lehetne vitatkozni, de mi erősen hisszük, hogy az irányadó körök a nyugdíjügynek ilyen megoldása esetén olyan expedienst fognak találni, mely minden sérelem nélkül oldja meg a kényesnek ígérkező problémát . . .

A mozdonyvezetői szolgálatról a gyorsvonatoknál.

— Irta: Oroszlányi László. —

A gyorsvonat kényelmes étkező kocsiában, kellemes melegben, s a kocsijól eső ringálása között néztem az ablakhoz ütdődő havas eső cseppeket, miket a dühös, fékevesztett északi szél csapdos hozzá szünet nélkül már órákon át. Gondolatom önkénytelenül a mozdony-személyzetre terelődik, vajjon ezen — kutyának sem való időben hogy tud kötelességének megfelelni, vajjon hol van a határ az emberi küzködés és természeti erők között, vajjon vonatom biztonsága minden tekintetben meg van-e óva!

Mert míg kényelmem a kocsijól berendezése által lehet mondani a legmagasabb mértékig biztosítva van, mert míg a meleget tetszésem szerint szabályozhatom, s mert míg vonatom nyilsebességgel száguld át a völgyek és hegyek között, vajjon ez alatt vonatom és ebben saját életem felett nem-e függ Damokles kardja, vajjon a vonatomat vezető mozdonykísérő személyzetnek áll-e elegendő idő és mód arra nézve, hogy a ter-

TÁRCZA.

Hagyd el cigány! . . .

*Hagyd el cigány! Ne húzd tovább!
Hasztalan szól már a nótád!
Vágd a falhoz hegedüdet,
Ne keserítsd a szívemet!*

*Pedig egykor, hogyha húztad,
Bánatimat eloszlattad,
Nótáidtól de vig lettem,
Búmat mindig elfeledtem.*

*Húzhatod már virradatig,
Szomorutól legvigabbig,
Ne próbálgasd — ne is húzd hát,
Nem vigasztal már a nótád.*

*Hogyha te is így szenvednél,
Mert elhagyott, kit szerettél,
Elszakadna minden húrod,
Elnémulna minden dalod!*

Strausz Mór.

A piros rózsák.

A „Haladás“ pályázatán 10 koronás aranynyal jutalmazott pályamű.

— Irta: Herczegh Jenő. —

(Vége.)

. . . Együtt etkeztünk mindig hárman, a kis leánykájával. Ha egyikünk késett valamiért az ebédről, vagy vacsoráról, megvárta a másik, annyira összeszoktunk, hogy nem is lehetünk el már egymás nélkül. Hamarosan megismertük egymást. Gondolatainkban, vágyainkban rokonszenveztünk, lelkeink egybeforrnak néhány nap alatt . . . És azután elkezdődtek boldogságos napjaim.

Délutánonként, a mint kis ujjával kéziumkáját varrogatta a kerti asztalnál, oda feküdtem mellé a durván faragott falóczára s szerelemtől kábult fejemet ölébe hajtva, úgy hallgattam melódikus hangját, intő jószágos tanácsait, miközben mosolyogva fenyegetett meg ujjával, hogy legyek jó, vigyázzak reá és magamra, meg a kis leányára. Olyan szépen tudott kérlelni, olyan kedves bájjal tudott hozzám beszélni édes hangján, hogy vérem

mészeti erővel küzdöve, nem csak a saját, de a vonaton levők életbiztonságát is megőrizhesse.

Mint vasutas, tudom és ismerem a mozdonyvezetők kötelességeit, hiszen ezek olyan körülményesen és részletesen fel vannak sorolva az utasítások X. számú cikkében, hogy azokat betudva, alig érhet baj, s a mozdonyvezető a rendezésére álló gyorsfékezéssel az esetleges veszély előtt megállíthatja a vonatot!

Ez az általános nézet, — de ki a szívekbe és vesékbe lát, vagyis ki kissé behatóbban foglalkozik az utasításokban részletezett és összehalmozott kötelességekkel, más világításban látja a dolgot s rájön, hogy bizonyos határon túl a mozdonyvezető a reá háritott kötelességeknek legjobb tudása és legnagyobb igyekevése között sem képes már a biztonság teljes mértékéig megfelelni — s e határon túl gondoskodni kell vagy oly berendezésekről, vagy oly eszközökről, melyek segítségével a biztonság teljessége esorbát szenvedjen! Erről akarunk pár szót váltani.

De hogy ezt tehessük, nézzünk körül kissé azon követelmények között, melyek a mozdonyvezetőt terhelik, hasonlítsuk ezeket egy-

mással össze, s vizsgáljuk meg vajjon ezek nem e egymás rovására halmozottak együvé, s vessünk számot a teremtő által adományozott emberi képességgel, erővel, s azon küzdéssel, mit ezen s bizonyos határok közé szorított képességnek és erőnek, nem csak az utasításokban meghatározott kötelességgel, de a természeti zordon elemeivel szemben kell teljesíteni oly módon, hogy a diadal eser-koszoruját elnyerhesse.

A vonat, elindulva az állomásról, a mozdonykísérő és vonatkísérő személyzetre van bízva s így menetközben ezeknek volna hivatásuk mindazon intézkedéseket megtenni, melyek által a biztonság meg van őrizve.

A vonatkísérő személyzetből a vonatvezető az, kire a forgalom biztonsági intézkedések megtétele, keresztülvitele, megőrzése bízva van. Szolgálati helye a mozdony után levő első kocsiban lévén, már maga ezen hely oly természetű, hogy részben az előtte levő mozdony által a korlátlan kilátásban gátoltatik, — ha pedig a kocsí oldal ajtajából néz előre, akkor szintén csak korlátolt kilátáshoz jut, a mennyiben nem láthatja meg a másik oldalon adott jelzéseket, nem veheti észre az ellenkező oldalon felmerülő gyanus s a

meg sem pezdült, a mint szép vékony kezeivel végig simogatta szerelemtől lázas arczatát. Eszembe sem jutott volna, valami élvágó gondolat, durvaságnak tartottam volna akkor még gondolatban is, lelkén kívül mást is szeretni rajta.

Ha az esős idő olykor alkonyatkor bekényszerített bennünket szobácskájába, akkor voltam a legboldogabb. Kis leánykája ott rajzolgatott, festett nagy tengeri hajókat kis gyerekasztalánál, ő a diványon ülve beszédes mélységes szemeivel hosszan tapadt a leszálló est szürkülő levegőjébe, én pedig oda omlottam a földre lábai elé, csókolgattam órákon keresztül rózsás ujjait, leomló éjháját, ezerszer elsusogva lázas ajkaimmal — édes jóságos Szerelmem — édes kicsi Asszonykám. — Ő pedig vigasztalt, hogy majd másképpen lesz minden, majd utamba akad valami szép, szőke haju aranyos leányka, azután elfelejttem őt — a szép bánatos fehér arczu asszonyt — megházasodom és rendben lesz minden.

Egymás után folytak a nyári napok, olyan boldog voltam. Valami földöntúli édes káprázatos melegség fonta körül napjainkat. — Azután mint tiszta égből a villám, úgy sujtott közénk a

végzet, a melynek előre látható módon ezek után be kellett következni.

Egyszer beteg lett s az nap föl sem kelt ágyából. Leánykája hozta a hirt és üzenetet, hogy ha kedvem tartja, dél felé majd szabad lesz benézni hozzájuk. A hogy az nap egyedül maradtam reggeli sétámon, nagyon elhagyatottnak éreztem magamat. Sehol sem találtam helyet a megnyugvásra, alig vártam a délelőtti órát, hogy fölmehessek hozzájuk s megláthassam szenvedő arcját.

Ott feküdt a szűzies leányosan vetett ág hófehér párnái között. Sötét haja lebontva huzódott végig a selyem paplanon. Fekete szemei mélységes vágyakozással néztek felém s a hogy egymás szemébe tekintve, pillantásaink valami őrjítő módon kapcsolódtak egymásba, egyszerre csak oda estem az ágya mellé, átkaroltam márvány hamvas testét és egy örületes csókban úgy tapadtak egygyé forró ajkaink, mint egy édes-kinos álom örökké tartó boldogságos varázsa.

Ettől a pillanattól kezdve reám szakadt az a kínos vágyakkal telített szomorúság, a mi olyan hamar tud végezni a tüdőbajos emberekkel.

Vége volt már azoknak a naivan megrajzolt,

menetet veszélyeztető körülményeket. De akadályozva van az előre nézésben, a kihajlás alkalmából, a mozdony kéményéből lecsapódó szikrák által, melyek legsűrűbben a kalauzkocsit érik, s bizony hosszú ideig dörzsölheti szemét, míg egy-egy behulló szikrától megtud szabadulni. De azután folyton nem is figyelhet, mert van a vonat okmányok szerkesztésével, vezetésével elég dolga, majd utánfizetéseket kell teljesítenni, majd a podgyász darabokat, ezek számadásait számon tartani, — mind oly teendők, melyek a vigyázatra fordítandó időt kisebbitik.

A vonat menete alatt a biztonság megóvása reá nehezednék teljes mértékben a mozdonykísérő személyzetre vagyis a mozdonyvezetőre és fűtőre, mint kiknek szolgálati helyökről legjobb alkalmuk és módjuk volna arra nézve, hogy előre vigyázzanak, megfigyeljék az örök, munkások jelzéseit, a pályatesten esetleges akadályokat, a jelző eszközök állását. A fűtő szolgálati teendője a mozdonynak szénrel és vízzel való táplálása, a tűznek rendben tartása, oly feladat, hogy annak teljesítése minden percét igénybe veszi, s ezt félbehagyni nem lehet, — mert hisz

ekkor nem volna menetidő sohase betartva, s így a fűtőre egyéb teendőket és egyéb kötelességeket alig hárihatunk. Igaz, hogy az ő 55 sz. utasításában van sok másról is szó, — de hát az ő hivatásos teendőit alárendelteké nem lehet tenni.

Marad tehát a mozdonyvezető, — de lásuk csak az ő kötelességeit, melyeket az 54. sz. utasítás előir.

Hát kérem szeretettel, itt a kötelességeknek egész legiójára akadunk, s ugyancsak ember legyen a talpán, ha mindezeknek meg tud felelni.

Első sorban felelős a mozdonyvezető mozdonyának rendes kezeléseért és jókarban való tartásáért. No hogy már ennek megfelelhessen, úgy menetközben, mint meneten kívül, ezen kötelességének lelkiismeretes betarthatása által majdnem minden idejét, minden tudását, minden ügyességét mozdonyára, ennek sok és bonyolult alkatrészére, s ezeknek helyes és egyöntetű működésére kell irányítani, s tordítani. Ezen általános és a mozdonyvezetői állás, illetve szolgálattételből természetesen kifolyó kötelességen kívül az utasítás főfeladatának írja elő a két állomás között való menetnél a menetidő betar-

ideális rajongással átfönt napoknak, a mikor órákon át meg tudtam elégedni szemeimnek reámetvetett pillantásaival, vagy azzal, hogy közelében tudhattam magamat.

Kábitó mámoros vágyat lehel rám a levegő, a mely őt környékezte. Most láttam meg, hogy eddig félboldogságban ringattam magamat, az igazi szomjat oltani kívánó vágyódás minden bűnével nehezedett reám, kiszáritotta torkomat, elkezdte a mellemet fojtogatni.

És az asszony, a mint beletekintett élvét sugárzó szemeimbe, nem lőkött el magától.

De a mit egyik kezével adott — elvette a másikkal. Ugy jártam vele, mint a lázbeteg. Felém nyújtotta a teli pohár szomjat oltó italt, hogy a mint egy kortyot mohó vágygyal lenyeltem belőle, a többit elvonja kiszáradt ajkaimtól.

Vergődtem, nyögtem a fájdalom alatt, sokszor úgy estem össze szegény-magam előtt abban a szűzies fehér szobácskában, a mikor tulesigázott idegeimmel nem bírtam elviselni sorvasztó esőkjait. Hogy tudott kinezni az a sápadt arcu, szomorú asszony!

Utóbb teljesen belebetegedtem ebbe a mámoros harezba, a folytonos küzdelemben mellem

elkezdett erősen fájni, köhögni kezdtem, a kínos össze-visszaságos gyötrelmem levert lábaimról.

Ha panaszkodtam, hogy fáj a mellem, sokat bánt a köhögés — ágyba küldött. Ilyenkor az után már korán reggel elküldötte hozzám kis leánykáját — ápolni az Ödön bácsit — majd eljött ő is rendesen dél felé. Oda ült ágyam mellé és órákon keresztül rakta a borogatásokat, felolvastott a hírlapokból és szegény beteg fiának szólított.

Igy ment ez nap-nap után, árnyéka lettem önmagamnak. Ott sorvadtam el előtte, perczről-perczre vesztve ifjúságomat.

Később már örvöngeni kezdtem, a szemébe vágtam, hogy magához csábitott s játszott velem. S milyen rosszul esett ez nekem, bántani azt a szomorú, szép álmatag arcú asszonyt.

Az után mi is lett volna a vége? Belé ette magát a tüdővész teljesen kifáradt mellembe s azóta esem, esem lefelé a puha meleg földbe. Idefont hideg nekem minden, nincs nekem itt már mit keresni. — Két álló esztendeje, hogy nem öleltem azóta asszonyt, leányt; nem tudok azóta asszonyra, leányra nézni, mert mindegyikben csak azt látom, hogy ez a test, nem az ő

tását. Hát kérem, ez csak pár szó így papírra írva, de ezen feladat egész munkahalmazból áll, mert hogy a menetidőt be tudja tartani, gondoskodni kell arról, hogy vize állandóan elég, tüze folyton erős legyen, a vonat sebessége túl ne fokozódjék, mozdonyán minden rész jól kenve, egyöntetűen működjék, s vigyázni kell arra is, hogy a vontatott elegy helytelen fékezése be ne következzen, tehát a fékezés működését a jelzések adásával szabályozni kell. Már most csak kissé kedvezőtlen körülmény játszik közbe, mint rosszabb minőségű szén, erősebb oldal szél, havas eső, — az előírt főfeladatnak alig tud megfelelni, sőt nem lesz elégséges a fűtő munka ereje, de a mozdonyvezetőnek is segídezni kell a tüzelésnél s egyéb fűtői teendőknél. S míg a kényelmes kocsiban párolgó feketéje mellett ábrándozik az utazó — kint a mozdonyon, a munka verejtéke áztatja a mozdonyvezető és fűtő kormos arcát, — s míg bent a kocsiban a jól eső melegben kényelmesen nyújtózkodunk, ott kint a mozdonyon a havas északi szél megfagyasztja egyik oldalunkat, még a másik oldalunk a kazán hőségétől izzad!

(Folyt. köv.)

Hogy számoltassanak el az anyagárcsökölömbletek?

A 2. számú részletes utasítás 459-dik pontja szerint az üzletvezetőségek melé rendelt számosztályok egyik feladatát képezi többek között az anyagárcsökölömbleteknek időközönkénti elkönyvelése is.

Az első látszatra avagy a czim után itélve a laikus nem valami nagy fontosságot tulajdonít e ténykedésnek, egy okoskodván, hogy az anyagárcsökölömbleteknek el vagy el nem könyvelése által a vasutintézetre anyagi haszon úgy sem háramlik és nem ismerve e munkának fontos végcélját, azt hiszi, hogy a forgalom a nélkül is akadálytalanul lebonyolítható, így tehát e munkát nem méltatva figyelemre, már eleve nem tud elismeréssel adózni oly meddő feljegyzéseknek, a melyek a papíron jóllehet fontossággal bírnak, de a gyakorlatban számbavehető értékük nincs.

Sőt egész bátran még azt is mondhatná valaki, hogy hát voltaképen mi köze is van az anyagárcsökölömbleteknek a vasúthoz és viszont miféle szerepet játszanak a vasut üzemenben az anyagárcsökölömbletek holt számlái?

Ha az utóbbi kérdést tenné fel valaki, akkor szívesen és hamarosan kész vagyok reá megadni a választ azzal, hogy igenis a vasut üzemenek eredményét, vagyis a vasutüzleti kiadásokat lényegesen befolyásolja minden-

teste, ezekből a szemekből kisugárzó lélek, nem az ő lelke.

Futó bolondja lettem annak az asszonynak, de azért lelkem egész atavizmusával küzdök emléke mellett és őrizgetem kinos szenvedéseimben még most is . . .

. . . Hogy mi lett ezután az asszonynyal, a kinek még a keresztnevét sem mondotta meg, arról soh'sem szólt. Őt, szegény szerelmes fiut, akkortájt késő ősszel csakugyan eltemettük. Megérezte a tudóbajosok finom érzékével előre a véget. — A piros rózsák kinyíltak, kifejlődtek arcán s fáradtan hullottak le a puha meleg földbe . . .

Dezső beburkolódzott cigarettje füstjébe, a két babaarezu szőke asszony melázva tekintett el a hegyek felé, mintha visszakívántak volna onnét valamit, talán egy darabkát zavartalan, boldog leányéletükből? — A szomorú szép barna asszony egy ideig álmatagon nézett át az alkony fáradt sötéttségén, azután oda borult a kis leánya selymes szőke fejére és elkezdett hosszan, csendesen zokogni.

Innen-onnan.

Kölcsönös biztatás.

Hóhér (az elítélthez): Ma először akasztok életemben, de úgy hiszem, azért becsületesen végzek keddrel.

Az elítélt: Engemet is ma akasztanak először életemben, de úgy hiszem, én is csak kiállom valahogy.

*

Mikor házasodjunk?

Januárban még nem szabad,
Hisz jobb multság is akad
A nősülésnél, — Februárban
Egy lány sines otthon, mind a bálban,
Sőt márcziusban sem tanácsos,
A nő ilyenkor fáradt, álmos.
Április a bolond hava,
E hóban nőt ne vigyj haza.
Májusban itt a szép tavasz,
Jobb lesz, ha még nőtlen maradsz,
Júniusban langyos az est,
A férfi nősülésre rest.
Júliusban nagy a meleg,
Ne házasodj meg, ezt ne tedd.
Augusztusban forró a nyár,
Ne siess, hisz a lányka vár.
Szeptemberben esős, csunya ősz;
Ne nősülj, ne légy asszony csöcs,
Októberben hűvös a szél,
Boldog, ki akkor nőtlen él.
Novemberben nagy a hideg,
Az asszony nem kell senkinek.
Decemberben esik a hó —
És házasodni nem való! . . .

kor, sőt kedvezően módosítja a javára könyvelt anyagárcsökkenést.

Köztudomású dolog, hogy minden jó gazdálkodásnak eredményét az évi zárlatnál mutatkozó összkiadások mutatják ki, következőképpen a vasut gazdaságának alakulását is csak akkor fogjuk esodálhatni, ha az üzemi kiadásoknak csökkentésére irányuló törekvésünket az üzleteredményben évről-évre apadni látjuk. — Nézzük csak!

A pályafentartási kiadások az üzemnek lényeges és számottevő részét képezik. Hogy ezen évi eredmények miképpen módosulnak egyik vagy másik üzletvezetőségénél és minő arányt öltenek a VIII. czimnél (felépitmény), az függ nagy részben az anyagárcsökkenetek helyes és szabályszerű elkönyvelésétől.

Az anyagárcsökkenet tehát jóváírás, mely egy-egy üzletvezetőségénél a 100 ezer koronát is meghaladja és a mely a beszerzési és az anyaglájstromi egységárból, különbözeteiből állván, mentesíti az üzleti számlát és megterheli az anyagszámlát.

Ezen elszámolásnak módozataira az említett utasítás hivatkozott §-a nem terjeszkedvén ki, az elszámolás mikénti eszközölési az illető számosztályok tetszésére, illetve belátására bízzák és épen azért, mert az elszámolás szabályozva nincs, e tekintetben két-féle módozat állhat fenn.

E sorok írójának már két Üzletvezetőségénél volt alkalmá az anyagárcsökkenetek el-

számolását végrehajtani és nem vélek rossz szolgálatot teljesíteni, ha e két egymástól eltérő elszámolási módozatot megismertetem.

Az egyik számosztálynál az anyagárcsökkenetek elkönyvelése csak a már tényleg felhasznált ilyenemű anyag után történt meg akképen, hogy e czélra az osztálymérnökök birtokában két füzet volt lefektetve, melyek egyikében a termelt vagy kapott efféle kő, kavics, anyag stb. volt havonta kimutatva, másikában az elhasznált mennyiség.

Ezen két füzet vándorpéldányként az anyagaplóval volt beküldendő, melynek adataiból e kimutatások felülvizsgálatván, a könyvelendő összeget és a számlázást ezekből helyesen megállapítani a számosztály feladata volt. Elismerem tehát ez általam is éveken át gyakorolt elszámolási módozatnak helyességét és pontosságát, habár az a kivitelben sok és praecis munkát igényelt.

Tény az, hogy az egyes üzleti számlák ennél a követett eljárásnál helyesen és pontosan voltak megterhelve vagy mentesítve, mert a felhasznált ilyenemű anyagnak mely számlára történt felhasználását a munkakönyvekből határozottan konstatálni lehetett.

A másik számosztálynál ez irányban gyakorolt eljárás már sokkal egyszerűbb volt és lényegében ugyanazon czélt szolgálta, melyet az utasítás előirt. Itt ugyanis az árcsökkenetek elkönyvelése nem a tényleg már felhasznált, hanem a termelt, illetőleg kapott

A HÉT TÖRTÉNETE.

Miskolcz, június 8.

(dr.) Egyik számunkban már értesítettük arról olvasóinkat, hogy a béke olajága már megindult a sokat zaklatott burókhoz. Azóta öt hét mult el, míg végre hosszas alkudozások után e héten megkötötték és ki is hirdették a békét. A hosszú, négy évig tartott háboru alatt tanusított hősies magatartás nem hozta meg ugyan a várva-várt szabadságot a buróknak, a mennyiben a burók két köztársasága beleolvadt a nagy angol birodalomba, ettől eltekintve azonban, oly humanus feltételei vannak a békének, a melyek a buróbarátokat is kiengesztelik az angolokkal szemben. Minden buróknak, a ki a békefeltételeknek aláveti magát, megadják személyes szabadságát, visszaadják birtokát, sőt elpusztult farmjának helyreállításához kellő segélyt is adnak. Azonkívül társországokul fogadják a két buró köztársaságot és az angol souverenitás alatt széleskörű autonómiát biztosítottak számukra. A két buró köztársaság körülbelül kétszer akkora területet foglal el, mint az osztrák magyar monarchia s így ha most ezen óriási terület megnyílik az európai kultúrának és benépesítenék, a már éveken át tartó pangásnak egy csapásra vége lesz. Már is valamennyi európai ország azon verseng, hogy minél nagyobb kiviteli piacot szerezzen magának a burók földjén. Nálunk is

megindult már a mozgalom ez irányban s így a buró angol béke reánk is csak áldást fog hozni.

...

Mig ily módon a burók végre megkapták a nehezen és tengernyi áldozat árán kiküzdött békét, addig a vén Európának legnagyobb birodalma, Oroszország még folyton háborog. Oly esodálatos hír érkezett mostanában Oroszországból, a mely azt mutatja, hogy ott a jobb érzésűek elkezesedése már elérte az izzópontot, a mi után csak a legrettenetesebb forradalom következhetik. Ugyanis az orosz börtönök most tele vannak politikai foglyokkal, intelligens, művelt férfiakkal, a kik az önkéntes halálnak legborzasztóbb nemére: az éhhalálra határozták el magukat. Az önkéntes éhezés már ez év elején megkezdődött és mint Pétervárról írják, a börtönkórházakban még most is élet és halál között lebeg néhány ember, a kik a februári éhségsztrájk következtében betegedtek meg. A pétervári Izedvarilka (vizsgálati fogház) a moszkvai Butirki börtön, a kievi, barkovi tömlöczök tele vannak az éhhalál ily önkénteseivel, a kik ezzel a végző eszközzel akarnak protestálni az orosz kormány zsarnoksága ellen. Igen sokan azonban a politikai foglyok közül azonban a bezártság után vetnek véget életüknek. Legtöbben ruhájukból készítenek kötelet s ezzel akasztják fel magukat. A sok embervér tán itt is nemsokára meghozza az egyének szabadságát.

és bevásárolt anyagok átvétele után nyomban az egész mennyiség után egyszerre könyveltetett az anyagárkülömblet, még pedig a vonatkozó átvételi jegyzőkönyvek alapján.

Ennél az eljárásnál azonban a számlázást előre egész határozottan megállapítani nem lehet és az osztálymérnökség bemondása alapján kell elfogadni az adott tételt, melyre a mentesítés, esetleg a terhelés elszámolandó, noha megtörténhetik, hogy az előre bemondottak alapján könyveltetett.

Az elmondottakból kiviláglik tehát, hogy az anyagárkülömbletek elkönyvelése is kétféleképpen történhetik meg: vagy csak a tényleg felhasznált kavics, kő és homok után könyveljük (netto), akkor hajszálnyi pontos munkát végzünk és szigorú ellenőrzést gyakorolunk egyuttal az elszámolásra és felhasználásra; avagy mindjárt a beszerzés alkalmával ejtjük meg az egész mennyiség (brutto) után a könyvelést, mely esetben az üzleti eredmények kedvezőbb alakulását célozzuk azon évben, mert megeshetik az is, hogy az ilymódon beszerzett anyag nem mindjárt hanem idő múlva kerül felhasználásra, mikor az üzleti év már elmúlt és annak javára könyvelni már nem lehet.

Bizonyára örömmel üdvözölnék az érdekeltek valamennyien, ha a követendő eljárásra nézve az igazgatóság illetékes szakosztálya egy kiadandó rendeletével egyöntetűséget honosítana meg.

Nemes Győző.

Olvasóink bizonyára emlékeznek azon értesítésünkre, a melyben arról adtunk hírt, hogy országunk egyik büszkesége, a budapesti eskütéri lánczid, a mely már a befejezéshez közeledett, a leszakadás veszélyeinek volt kitéve. Ugyanis a lánczok végeit tartó és a budai oldalon elhelyezett műsziklatomb akkor, a mikor a lánczokat bele erősítették, megindult a Duna felé, s ha az építést tovább folytatják s még több vasalkatrészt raknak a hidra, a hid óriási súlyához képest aránylag nem kellő szilárd alapon nyugvó láncztartó sziklatomb mind tovább csuszik és az épülő hid, még mielőtt befejezik, leszakad. A bajt azonban idejekorán észrevették, a további építkezést azonnal beszüntették, s most a láncztartó sziklatombot körülfalazzák oly szilárdan, hogy a körülfalazás önmaga megbírja a hid egész terhét, hozzá számítva még a hidra a próbaterhelés alkalmával helyezendő súlyt is. Fővárosunk büszkesége tehát, melynek esodájára még Amerikából is eljöttek hozzánk a szakférflak, meg van mentve s biztos számítás szerint 1903. év őszén át lesz adva a forgalomnak.

...

A keszthelyi családirtó Laskay Tivadar bűnügyében, a ki állítólag két gyermekét mérgezte meg azért, hogy második feleséget vehessen magának, a nagykanizsai esküdtbírótság esütörtökön indította meg a tárgyalást, a mely azonban a sok kihallgatandó tanu miatt hét-főig fog elhuzódni.

Levél a szerkesztőséghez.

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Haladás“ f. é. 14. számában „Elnökjelölés a Mayerik-egyletben“ czimvel vezércikk jelent meg, a mely vezércikkhez mint az említett egylet tagja — a Tekintetes Szerkesztőség becses engedelmével — az alábbiakban kívánnék hozzászólni.

Dicséretes, de háladatlan munkára vállalkozott az igen tisztelt cikkíró ur, amidőn az egylet ügyét szóvá tette. Dicséretes, mert közel 6500 egyleti tagnak és közvetve ugyanannyi vasutas családnak az anyagi jólétéről és jövőjéről van itt szó — és háladatlan, mert az egylet tagjait — tisztelet a kevés kivételnek — mélységes lethargiájukból, megrögzött nembánomságukból felrázni ropant küzdelmes és kevés eredménnyel bízható munka. Ezuttal azonban nem célozom ezzel az elszomorító tényrelyel bővebben foglalkozni és csupán csak azt kívánom jelezni, hogy — bárki leend is az egylet elnöke, az *elnökvaltozásnak egyuttal rendszerváltozást is kell jelentenie.*

Kell, mert a gyanakodás és bizalmatlanság csakis így érhet véget;

Igen érdekes per folyik a budapesti kir. törvényszék előtt is. Ugyancsak esütörtökön kezdették meg a tárgyalást a dr. Tomka-féle bűnpörnek. Dr. Tomka budapesti specialista fülorvos volt az, a ki miután lakását 250.000 koronára biztosította volt betörés ellen; elutazott Budapestről, lopva azonban visszatért, s ő maga tört be lakásába, s az összes értékpapirokat elrabolta.

A két pör eredményéről jövő számunkban értesítjük olvasóinkat.

Kosár. Nem, nem lehetek az ön neje, Sándor ur, ön nagyon idős lesz hozzám képest.

— Ha meghallgat, ujjá születtem.

— Akkor meg nagyon fiatal lenne.

*

A rossz írógép.

A: Egy írógépet rendeltem magamnak, de holnap visszaküldöm.

B: Miért?

A: Nem ír ortografice helyesen

kell, mert legfőbb ideje, hogy a régi klikk-rendszer az egyletben megtöressék és

kell, mert végre valahára itt az ideje, hogy a tagok jogos és méltányos kérelmei kielégítést nyerjenek.

Évek óta hangoztatják a tagok ama kérelmüket, hogy a fizetéseikből eszközölt levonások havonként és tételenként tudomásukra hozassanak. Ez a tagoknak oly jogos és oly méltányos kérelme, hogy azt semmivel elvitatni nem lehet.

Közel 18000 koronába kerül az egylet évi adminisztrációja. Ezt eddig azok az anyagilag különben sem valami fényes helyzetben lévő tagok viselték, akik az egyletből kölcsönt vettek fel. Tehát az a szegény adós nem csak az adott kölcsönt törlesztette, nem csak annak kamatait fizette, de fizetett ezenkívül adminisztrációs költségek czimén még egy igen nagy összeget is, míg azon tagok kiknek betétjük vagy több részvényük volt, csupán csak osztalékaikat és kamataikat vették fel. Azt hiszem, méltányos és igazságos volna behozni azt, hogy első részvénye után senki osztalékot ne kapjon. Ez 6500 részvény után 19500 koronát tesz ki, amely összeg az adminisztráció költségeit bőven fedezné, igazságosan volna megosztva és senkire túlságos terheket nem róna.

Azután ezt az egyletet *altisztek* alapították, *altisztek* küzdöttek annak felvirágoztatásán, családjaik jövőjét biztosítandó *altisztek* rak-

ták össze nehéz verejtékkel szerzett fillereiket, tehát méltányos és jogos követelés az, hogy az elnökön, igazgatón és könyvelőn kívül az összes állások az egyletben *altisztekkel* töltsenek be. Hány szerény nyugdíjjal, de annál nagyobb családdal bíró altiszt van Budapesten, aki szives örömet dolgozna az egyletben és a kinek az a néhány száz forint valóságos jótétemény lenne, míg most a tisztviselőkódás az egyletben csak tizenharmadnyi mellékjövedelem, az egylet érdeke pedig még ennél is kevesebb.

Végül — ami a fő — itt az ideje, hogy az egylet közgyűlésein a szólásszabadság *minden egyes tag részére biztosítsák*, a tagok jogai tiszteletben tartassanak és az előterjesztett indítványokat ne nyomják el ezerféle fortélylyal és kifogással. A közgyűlés azért közgyűlés, hogy ott a tagok indítványokat tehessenek és nem azért, hogy ott a kifőzött tervek, ha bármiképen is, de keresztül vitessenek. Hogy ki lesz az elnök az még a jövő titka, de *hogy nagy feladatok várnak reá és hogy csakis az igazságérzettől áthaló az egylet ügyeit szíven viselő, talpig becsületes ember lehet.*

— *Ezt ne tévesszék szem elől az egylet tagjai!*

Miskolcz, 1902. június hó 6.

Ligeti Jakab,
kalauz.

CSARNOK.

Graham ur kalandja.

(2) Irta: Dirks S.

Orra kicsiny, homloka magas és feltűnően előre domborodó. Nagyon előzékeny házigazdának látszott. Finom pálinkával és szivarral szolgált. Gyanum és ellenszenvem lassacskán oszlani kezdett.

Keveset beszélünk.

Eszrevettem, hogy társam nem ivott, miért is figyelmeztettem, hogy át lévén ázva, a meghülés ellen a legbiztosabb óvszer egy kis jó pálinka, s tölteni akartam neki.

— „Nem iszom.“

— „Nem szokott soha pálinkát inni?“ kérdeztem.

— „Sőt inkább mostanában is delirium tremens rohamokban szenvedek.“

Részvétellel tekintettem a szegény emberre.

Nyugodt, komoly magatartása lehetetlenné tette, hogy szavaiban kételkedjem.

— „Akkor nagyon rosszul teszi, hogy pálinkát tart házánál. A kísértés így sokkal erősebb. Különben nagyon sajnálom, hogy kísértésbe hoztam.“

— „Soha se csináljon a miatt magának szemrehányást. A pálinka mint pálinka, semmiféle esábitó-erővel sem bír rám nézve.“

Kíváncsian tekintettem rá, nem értve, mit akar ezzel mondani.

— „De meg akarván tudni, milyenek a pálinka-ivás tünetei, legjobbnak tartottam azokat saját magamon észlelni. Miután az első kísérlet eredményre nem vezetett, megismételtem. A lehetőség határain belül mindent megtettem.“

— „Hogyan?!“ kiáltam rémulten.

— „Ágyba feküdtem és minden egyéb táplálékot megtagadva magamtól, becsülettel hozzá láttam a pálinka-ivásboz. Az ötödik nap már a legfényesebb eredményt értem el.“

— „Tisztelt—“ megálltam, nem tudva, hogy hogyan hívják. „Az én nevem Graham Rikárd,“ mondá aztán.

— Szótlanul bámult a tűzbe, mintha nem hallotta volna szavaimat. Ismétlém.

— „Igen örülök, mélyen tisztelt Graham ur, hogy szerencsém lehet Önhez. Az én nevem . . . mondjuk: Thompson Horaczió. Sok egyéb más nevem is van bár, de, ha megengedi, ez alkalommal talán ez az egy is elég lesz.“

Ismét kellemetlen érzés lepelt meg. Ki ez az ember? Mit akarhat még velem?

Egy ideig hallgattunk. Thompson újra megtölté poharamat, de feltűnt, hogy ezt felém háttal fordulva tette. Majd a csendet így töré meg:

EGYLETEK.

A MÁV. betegsegélyző pénztárának IX-ik évi rendes közgyűlése.

(--s--ó) F. évi június hó 1-én tartotta meg a MÁV. betegsegélyző pénztára ez évi rendes közgyűlését.

A közgyűlés egészen a kítűzött napirendnek megfelelően, nyugodt mederben folyt le.

Az elnöki emelvényen dr. Kiss János főfelügyelő elnök, dr. Csatóry Lajos min. tanácsos főorvos, Wachtel Károly felügyelő, dr. Szerbák Elek titkár és Morandini Viktor titkár foglaltak helyet.

A közgyűlés az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseit és a zárszámadást tudomásul vette és a szabályszerű felmentvényt megadta.

Az igazgatósági jelentésből a következő adatokat közöljük: az elmúlt 1901. évben a betegsegélyző pénztár tagjainak száma 89,152 volt, 60-nal kevesebb, mint 1900-ban. Betegülési eset 41,988 volt, ebből meggyógyulással 33,727 eset, halállal 602 eset végződött, míg a többi részben javulással, részben még ápolás alatt áll, a betegpénztár összesen 36,773 fűrdőt utalványo-

zott ki. A felügyelő-bizottság jelentéséből kiemeljük, miszerint a betegpénztár 1901. évi összes bevétele 2.192,315 K 66 f., összes kiadása 2.096,917 K 17 fillér volt.

Ezek után az alapszabály 24. §-ának f) pontja értelmében az igazgatóságba 2 rendes és 2 póttag megválasztása, majd a 27. §. alapján 3 rendes és 1 póttag választásával új felügyelő-bizottság alakítása következett. Egészben a hivatalos lista ment keresztül. Az igazgatóságba rendes tagokul bevásztattak: Gerlich György és Váry József, póttagokul Medgyessy Bertalan és Kasnya Géza. A felügyelő-bizottságba rendes tagokul: Rohay Béla, Hajdu József és Tompos István, póttagul Horváth Dezső választattak meg.

Ezek után az indítványok előterjesztése következett. Felszólaltak Sebestyén Károly mozonyvezető Temesvárról, Sándor iroda altiszt Munkácsról; ezen helyeken leendő fűrdőépítést javasolva, majd szót emeltek még többen fűrdők létesítése érdekében. Libertini Gyula Kassáról pedig az ottani gőzfűrdő használatánál nagyobb kedvezmények kieszközölését kérte.

Ezen felszólamlások után a közgyűlés véget ért.

— „Szabad kérdeni, hogy tetszik Önnek a szobám, akarom mondani a szobánk, mert itt van társaságunk gyűlhelye.“

Társaságunk!? Mintha világosodni kezdett volna a sötét titok. Valami titkos és bizonyára bűnös szövetkezet gyűlhelyére jutottam. Ezért kellett hát a titoktartási fogadalom!

— „Ön társaságunk első vendége“ folytatá Thompson — „és lehetséges, hogy az utolsó. Ez a szoba itt a Lélektani-Bizonyossági Társaság gyűlésterme.“

Nagyon ostobául nézhettem, mert nemcsak, hogy a kérdéses társaság teljesen ismeretlen volt előttem, de annak címét megérteni sem voltam képes.

— „Kénytelenek vagyunk titkos társaság maradni, nehogy a felsőség megakadályozza céljaink kivitelét.“

— „Sok tag van?“ kérdém.

— „Tavaly még öten voltunk, de egy meghalt, egy pedig nem volt képes tovább kiállani. Most tehát mindössze hárman vagyunk.“

— „És mik a társaság alapszabályai?“

— „Röviden elmondhatom. Minden tagnak kötelessége behatóan foglalkozni a lélektannal, vagy annak legalább egy ágával. És pedig nem másokon tenni kísérleteket és megfigyeléseket, hanem saját magán. Ez nagyon nehéz feladat, melyért az embernek minden gyötrelmeket, még vértanúságot is el kell szenvednie. Hogy az

emberi lélek működését minden irányban kitanulmányozhassuk, semmitől sem szabad visszarettenünk. — Nézze ön ott azt a könyvszekrényt. Azok a könyvek társaságunk kísérleteinek és észleleteinek feljegyzését foglalják magukban. Ez a néhány kötet egykor a lelektani tudomány megbecsülhetetlen forrása leendő!“

— „Közzé szándékozzák tenni?“ kérdezém.

— „Semmi esetre sem addig, a míg munkánk teljesen végre nem lesz hajtva és semmi esetre sem addig, a míg biztonságban nem leszünk a közzététel következményeivel szemben. Mert fel foghatja ön, hogy a tudomány érdekében sok olyast kell megengedhetőnek tartanunk, a mi a törvény szempontjából tiltva van. De munkálkodásunk gyümölcseit nemcsak a tudomány, hanem az irodalom, a valódi irodalom, melyet realiztikusnak szoktunk nevezni, szintén élvezni és hasznosítani fogja. Mondjuk például, hogy ön egy regényíró . . . Szokott regényeket írni?“

Miután sajnálatomat fejeztem ki, hogy nem szoktam, folytatá:

— „De — példa kedvéért — tegyük fel, hogy ön regényíró. Már most tegyük fel, hogy a történetében szükséges oly egyén jellemének, lelki állapotának és belső küzdelmeinek rajzolása, a ki — például — rablást követett el.

(Folytatjuk).

HIREK.

* **Az elnök Temesvárott.** *Ludwig* Gyula elnök ur ömlesztésére *Banovits* Kajetán min. tanácsos kíséretében Temesvárott megvizsgálta a józsefvárosi pályaudvarban az új gépházi berendezéseket és műhelyeket s a látottak felett teljes megaláztatását nyilvánította.

* **Negyven évig munkás.** Szép és lélekemelő ünnepély folyt le e hó 7-én a miskolci gépjárató műhelyben. Ekkor tartották meg ugyanis *Kozma* Ede munkásnak jubileumát, a ki immár 40 éve áll a magyar kir. államvasutak szolgálatában. A jubiléumnak *Krón* Ignác műhelyfőnök nyújtotta át szép beszéd kíséretében a kereskedelmi miniszter által küldött szolgálati díszérmet, azonkívül munkástársai is kitüntető óvácziókban részesítették.

* **Vasutak bevétele.** Az osztrák-magyar államvasutársaság bevétele május harmadik részében 4.785.065 kor. (—4358.38 kor.), a déli vasut társaság bevétele pedig ugyanezen időszakban 8.849.488 kor. (—2673.38 kor.) volt.

* **Öngyilkos főfelügyelő.** Budapesten Iptó-rózsahelyi *Rózsahelyi* Aurél negyvenhárom esztendő vasuti és hajózási főfelügyelő, a ki a kereskedelmi minisztérium IV. szakosztályába volt beosztva, agyon lötte magát. Feleségével és hat kiskorú gyermekével a Ferencz-körut 17. száma alatt lakott. Öngyilkosságának napján délelőtt templomban volt, délután pedig odahaza maradt. Este felé lakásának erkélyén kis leányával játszadozott és senki sem sejtette, hogy milyen sötét szándékot rejteget. Kilencz óra után vacsorához ült a család s e közben *Rózsahelyi* fölkel s kiment az ebédlőből. Néhány perczel később revolverlövés hangzott a lakás egyik szobájából. A mikor odarohantak, *Rózsahelyit* átlőtt halántékkal találták. Elhívták hozzá a szomszédban lakó *Paczka* dr. orvost, a ki azonban már nem segíthetett rajta. *Rózsahelyi* negyedórai szenvedés után meghalt. Az életunt ember nem hagyott hátra levelet s öngyilkosságának okát még nem tudják. *Rózsahelyinek* jelentékeny szerepe volt az aldunai vaskapu szabályozásában.

* **A világ vasuti alkalmazottainak száma.** A *Railway Magazine* szerint a világ vasutainak összesen mintegy négymillió százezer személy áll a szolgálatában. Ez a szám így oszlik meg: Európában 2,300,000, Ázsiában 350,000, Amerikában 1,350,000 (a melyből egymillió az Egyesült-Államokra esik), Afrikában 60,000 és Ausztráliában 49,000. Érdekes megemlíteni, hogy másfélmillió vasuti alkalmazottnak angol az anyanyelve Európában a vasuti alkalmazottak száma tekintetében első helyen áll Anglia 530,000 alkalmazottal; utána következik Németország 450,000 és Oroszország 350,000 alkalmazottal.

A brit birodalomban (a tengerentuli birtokokat is ideértve) a vasuti alkalmazottak száma meghaladja az egymilliót. A világon átlag minden 400 lakosra egy vasuti alkalmazott esik. Németországban ez az átlag 1:10, Angliában 1:75 és az Egyesült-Államokban 1:80. Minden vasuti alkalmazottnak átlagos szolgálati idejét 25 évben véve fel, azt találjuk, hogy az egész világon minden egyes évben 160,000 új alkalmazott kell a megüresedett helyek betöltésére.

* **Nagy vasuti rablás.** A magyar kir. államvasut Glogovác—Arad közötti vonalán nagy rablás nyomára jöttek reá. Ugyanis tizenkét ezer korona értékű fűszerekkel megrakott vasuti teherkocsit a vonalon teljesen kifosztva találtak. A szigorú vizsgálatot azonnal megindították. A gyanu különben a vasuti szolgazemélyzetre irányul.

* **Vasut Amerika és Ázsia között.** Az Amerikát és Ázsiát összekötő vasut terve nem új; megvalósítására az orosz vállalkozókat Észak-Amerika északnyugati csücskének aranyban és egyéb nemes érczekben bővelkedő földje esábitja. Most, hogy a nagy szibériai vasut megnyitott és az európai orosz t Csendes Óceán partjáiig elviszi a vonat, az aranyláz Alaszká könnyebb megközelíthetőségének tudata által meg jobban fokozódott. Az összeköttetés eszméjének szülőatyja, *Lobel* mérnök, most a legkomolyabban foglalkozik egy vasut építésével, mely a nagy szibériai vasutból indulna ki a Behring-szoros alatt alagutal vagy fölötté hatalmas hídszerkezettel vezetne át Alaszkába, a hol az amerikai vasut-hálózatához csatlakoznék.

* **Vigyázatlanságának áldozata.** Nyékládháza állomáson *Szabó* István parasztagda az elzárt sorompón keresztül haladva, a Fűzes-Abony felől érkező vegyes vonat elütötte. *Szabó* a lábain szenvedett súlyosabb természetű sérüléseket.

* **Pályázati hirdetés.** A fűzes-abonyi pályavendéglő bérletére pályázat iratott ki, a mely szerint a vendéglő f. évi október hó 1-től 3 évi időtartamra bére adatik. A pályázatok június hó 26 ig küldendők be a miskolci üzletvezetéség titkárságához, bannapénzül pedig június hó 25-én déli 12 óráig 1000 korona fizetendő be, vagy helyezendő el állami letétekre alkalmas értékpapirokban az üzletvezetéség gyűjtő-pénztáránál.

* **Szerencsétlenség.** Súlyos csapás érte *Dohányos* István hatvani máv. fűtőt. Kilencz éves kis fia pajkosságból az állomás kis rakatáránál levő vasesővön felmászott a tetőre, ahonnan nyugodtan nézte a szintén felkapaszkodó kis barátját. Egyszerre azonban eltört alatta a korhadt deszka és a kis fiu oly szerencsétlenül esett a földre, hogy az egyik lába eltört. Az állomáson elhelyezett hordágyon vitték szüleinek lakására, hol ápolás alá vették.

* **Előléptetési multság.** A miskolci üzletvezetéség III. osztályának tisztikara e hó 5-én tartotta meg a szokásos előléptetési multságát. Mint vendégek *Görgey* László üzletvezető, *Stankovits* Miklós helyettes üzletvezető, *Kun* Bertalan forgalmi főnök, *Temesváry* Alajos igazgatóságí ügyosztály főnök helyettes vettek részt. A multság Nagy Albert ellenőr a *Kulifák* kertjébe hasonló

nyaralójában folyt le s a hajnali órákban ért véget. Kár, hogy ily kedves mulatság nem esik legalább havonként.

VEGYESEK.

Mozdonyok szállítása Amerikában. Az új vi-
lágrészben a mozdonyok megrendelése és
szállítása egészen másként történik, mint
Európában. Nálunk az egyes vasutak az ál-
taluk a legapróbb részletekig kidolgozott
tervek szerint rendelik meg a gyárakban a
mozdonyt, s midőn hosszas idő múlva a
mozdony elkészült, ismét csak a tervekkel
történt részletes összehasonlítás után veszik
át és legtöbbször egyenként a mozdonyokat.
Egészen eltérőleg történik ez Amerikában.
Ott az egyes nagyobb mozdonygyárak nem
várva megrendelést, folytonosan dolgoznak
és mindegyik gyár több általa szerzett ty-
pusnak megfelelő mozdonyokat gyárt és azokat
elkészültük után raktározza. Ha valamelyik
vasutnak mozdonyokra van szüksége, elküldi
megbízottját valamelyik gyárba, aki ott ki-
választja a megfelelő típusokat és ezeket a
gyár azután a meglévő készletéből azonnal
és egész mozdonyvonatokba szállítja. Az ily
előre való gyártás természetesen óriási tőke-
befektetést igényel, de a yankeeknek van
is bőven s úgy látszik jól ki is fizeti magát
a tőkebefektetés.

Hadihajókat szállító vasut. Midőn az Atlanti
oceánt — a Középtengerrel összekötő és
Franciaországon átvezető tengeri csatorna
építési terve a nagy költségek miatt felha-
ggyatott, egy társaság alakult Franciaor-
szágban „Société Française de chemins de
fer a navires“ elnevezés alatt, mely egy
Bordeauxtól Narbonneig vezető oly vasut
építését határozta el, mely még a legnehe-
zebb, mintegy 15000 tonnás sulyu hadihajók
elszállítására is képes lenne. — A vasut épi-
tése 640 millió frankba kerülne, mely azon-
ban a fennebb említett csatorna terv költ-
ségeinek csak a negyedrészt teszi.

Ujabb készülék vasuti kocsik szellőztetésére
Az angol luxus vonatoknál legujabban a ko-
csik szellőztetésére egy készüléket alkalmaz-
nak. Az egész szerkezet igen egyszerű, de
igen megfelel érzéjének, t. i. hogy a kellő le-
vegő cserét létrehozza. A kocsik tetején al-
kalmazott szekrényekben levegő motorok
vannak elhelyezve, a melyeket a vonat ro-
bogása közben a levegő mozgásba hoz. A
motorok tengelye lenyulik a kocsik felső ré-
szébe és itt két lapát van ráerősítve, me-
lyek a motorok által mozgásba hoztatván, a
kocsik felső részében levő kis szellőző nyilá-
sokon át a levegőt kihajtják a kocsiból s
levegő mozgást idézván elő, egyuttal friss

levegőt is hoznak a kocsiba. Ezen szellőz-
tető készülékek a nyári hónapok alatt igen
jól beváltak és a nagy hőségben az utazást
elviselhetőbbé, könnyebbé tették a levegő
folytonos frissítésével. Ezen készülék hazs-
nálata mellett az ablakok nyitogatása is fe-
leslegessé vált, a mi ugy sem segít sokat,
mert az ember a várt üde levegő helyett
legtöbbször csak a mozdonyfüstöt és bető-
duló port kénytelen nyelni. Különösen elő-
nyösnek bizonyult ezen készülék alkalma-
zása a dohányzó szakaszokban, melyek leve-
gőjét is állandóan élvezhetően tartja

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Betűrejtvény.

11	28	14	9	Férfi név
5	22	12	27	15 Nagy szobára mondják
16	3	17	1	2 Dragonyosok hordják most is.
4	5	28	7	8 Józsi gyümölcs
10	19	12	20	21 A eszmadiat így is hívják
		18	16	25 Altatót főznek héjából
		23	29	26 A esatában könnyen kapni
				24 Ezen betűvel kezdik az írást ta- nitani
				1—29 Magyar közmondás

Megfejtését június hó 22-én megjelenő 17-ik szá-
munkban hozzuk.

A megfejtők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki.
A megfejtés határideje június hó 18-án.

F. évi 12. számunkban közölt rejtvény megfejtése:

3	10	12	15	40
4	2	18	16	40
19	13	5	3	40
14	15	5	5	40

A kitűzött jutalmat a megfejtők közül sorshuzás
utján Juhász Gyula nyerte meg, kinek címére: Mar-
gitay D. „Mögött lelkek“ című művét postára tettük.

Szerkesztői üzenetek.

Felkérjük azon előfizetőinket, kik az előfizetési díjjal
hátrélekban vannak, hogy azt mielőbb megküldeni szíves-
kedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

„Vasutas végrendelet.“ A közlendők közé soroztuk.
T. K. A felhívást szívesen közé tesszük ingyen.

Sz. E. „Miskolc mondaja“ sorra kerül. Hogy mikor?
azt még nem tudjuk. — Fürdői leveleket nem hozunk;
igen elesévelt téma az. A küldött verset — némi ja-
vitással — hozni fogjuk.

Felelős szerkesztő: Ifj. Görgey László.

Nem reklám!!

De bebizonyult tény, hogy csakis a

Polgári áruházba

(Széchenyi-utca 9. sz. a. a Sötétkapuval szemben) szerezhetők be feltűnő olcsó árak mellett: szövet, vászon és mosó árúk. **Szövetek** 25 krtól feljebb, **vásznak** 3 frt 50 krtól feljebb, **mosó árúk** 14 krtól feljebb, **foulard** 11 kr., **moiré** 17 kr. Ugyiszintén **menyasszonyi ke-lengyék, bluzok és ruhák** megrendelés után elkészíttetnek.

Pontos, szolid kiszolgálás!

Grünwald Fózsef.

Pfliegler J. Ferencz

Miskolcz, Széchenyi-u. 7. sz.

Nyolcz kiállításon kitüntette. Alapított 1864-ben.

Nagy raktár:

Fuvott, préselt, csiszolt, ablak s tükör tábla-
üvegek-, kőedény majolika, porcellán, asztali
kávés, teás, fekete kávés, csemege és mosdó-
készletekből. Petroleum és villanyos

asztali és függőlámpák

Konyhaberendezési cikkek, zománczo-
zott főzőedények, réz-, fa- és nickelből.

evőeszközök

fa-, aluminium-, alpacca- és china-ezüst-foglalattal.

Képekrettek. Szobapadló-lack.

Olajban törött festékek.

Nász- és alkalmi ajándékul fölötte alkalmas tárgyakból.

Háztartási idényezikkek: fagyalt-, husvágó-, mandula-
őrölő-gépek. Fürdő- és fűtő-eszközök.

Jutányos árak! Gyors és pontos kiszolgálás!

Magy. kir. államvasutak.
75736/1902. szhoz.

Osztrák-Magyar-Bajor
vasuti kötelék.

Hirdetmény.

(Kivételes díjszabás életbe léptetése faneműek szállítása
gács- és bukovinai állomásokról.)

A fent megnevezett kötelékforgalomban f. é. június
hó 1-vel a cs. és kir. osztr. államvasutaknak gács- és
bukovinai állomásairól bajor kir. államvasutak állomá-
saira IV. rész 4. füzet ezim alatt faneműek szállítására
új kivételes díjszabás lép életbe.

Ezen díjszabási füzet példányonként 40 fennigért
a végpályák igazgatóságainál kaphatók.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága,
egyszersmind a részes vasutak nevében.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Minden háztartásban nélkülözhetlen
egy pontosan járó

ébresztő óra

tartós, kitűnő szerkezettel

ára csak három korona,
2 évi jótállás mellett

KLEIN SÁMUEL

óras és ékszerész-üzletében

Miskolczon, Széchenyi-utca 141. szám alatt,
Királyhid mellett

Ugyanott kaphatók min-
dennemű **arany- és ezüst**
ékszerek, férfi és női **zseb-
órák** és **óralancok**, ugy-
szintén **fali inga s konyha-
órák** a legjobb kivitelben
és legolcsóbb árak mellett,
a leghosszabb ideig tartó
jótállással. **Ora javításo-
kat** pontosan és lelkiismer-
retesen a legrövidebb idő
alatt, **jutányos árban, két
évi jótállással** teljesítik.

Ugyanitt kaphatók a vi-
lág legjobb beszélő gépei
a híres Mascagni record
Com. féle phonográfok, a
melyek üzletemben min-
denkor megtekinthetők.

A n. é. közönség szíves
pártfogását kérve, maradtam
kiváló tisztelettel:

Klein Sámuel,
óras- és ékszerész.